

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

№ РД 09 – 1318/26.08.2014 г.

На основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията, във връзка с чл. 13, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, чл. 102, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за народната просвета и чл. 17, ал. 2 от Наредба № 6 от 28.05.2001 г. за разпределение на учебното време за достигане на общообразователния минимум по класове, етапи и степени на образование и във връзка с осигуряване на обучението по учебния предмет

УТВЪРЖДАВАМ

Учебна програма за задължителна професионална подготовка по учебен предмет педагогика – теория, за придобиване на III степен на професионална квалификация по професия код 813100 „Помощник-треньор“, специалност код 8131001 „Спорт“, за професия код 813090 „Помощник-инструктор по фитнес“, специалност код 8130901 „Фитнес“ и за професия код 813080 „Организатор на спортни прояви и първенства“, специалност код 8130801 „Организация на спортни прояви и първенства“ от професионално направление код 813 „Спорт“ съгласно приложението.

Учебната програма влиза в сила от учебната 2014/2015 година.

Контрол по изпълнение на заповедта възлагам на Ваня Кастрева - заместник-министър.

ДОЦ. РУМЯНА КОЛАРОВА

Министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

УЧЕБНА ПРОГРАМА

**ЗА
ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА
ПО
ПЕДАГОГИКА**

ТЕОРИЯ

УТВЪРДЕНА СЪС ЗАПОВЕД № РД 09 – 1318/26.08.2014 г.

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 813 „СПОРТ”

ПРОФЕСИИ:	813100	„ПОМОЩНИК-ТРЕНЬОР”
	813090	„ПОМОЩНИК- ИНСТРУКТОР ПО ФИТНЕС”
	813080	„ОРГАНИЗАТОР НА СПОРТНИ ПРОЯВИ И ПЪРВЕНСТВА”

СПЕЦИАЛНОСТИ:	8131001	„СПОРТ”
	8130901	„ФИТНЕС”
	8130801	„ОРГАНИЗАЦИЯ НА СПОРТНИ ПРОЯВИ И ПЪРВЕНСТВА”

**София
2014 година**

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА И ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

Учебната програма по педагогика е предназначена за обучение на учениците за придобиване на III степен на професионална квалификация по професия код 813100 „Помощник-треньор“, по професия код 813090 „Помощник-инструктор по фитнес“ и по професия код 813080 „Организатор на спортни прояви и първенства“ от професионално направление код 813 „Спорт“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

В учебната програма е включен учебен материал, с овладяването на който се цели учениците да усвоят система от научни знания в сферата на педагогиката, които да подпомогат и гарантират професионалната им реализация в различни спортни организации, които развиват и осъществяват подготовка по избран от тях спорт, и да изпълняват задълженията си на член от професионалния екип при планиране и извършване на трудовите дейности.

Учебните модули I – *Общи основи на педагогиката* и II – *Теория на възпитанието*, имат фундаментален характер и планираните теми осигуряват базисната подготовка на специалистите в спортното образование и в широката социална сфера. Предвиденото учебно съдържание обхваща следните проблеми: *теоретико-методологически основи на педагогическата наука, психологически аспекти на педагогическите явления, човекът като обект и субект на възпитанието, методи и принципи на възпитанието, особености на възпитателния процес, педагогически технологии и други въпроси.*

Съдържанието на учебната програма отразява основния обем от знания, необходими на бъдещия спортен педагог при изпълнение на възпитателна дейност в педагогическия процес, който ръководи, като се съобразява с възрастовите особености на обучаемите и съдейства за развитието на подрастващите и младежта да използват разнообразни методи, техники и средства на различните аспекти на възпитанието и др.

В учебният модул III – *Теория на обучението (дидактика)* чрез изучаваната материя обучаемите се запознават с основните понятия и категории – обучение, учене, преподаване, съдържание на обучението, принципи на обучението и др. Знанията за обучението съдействат не само за вникване в неговата същност, но и за успешното взаимодействие на всички участници в образователния процес. Темите от модула са ориентирани към съвременните особености и проблеми на ученето, произтичащи от непрекъснато променящите се условия в

обществения живот, световната глобализация, демократизацията и хуманизацията в обучението.

Учебното съдържание трябва да се актуализира от учителите в началото на всяка учебна година, в случай че в професията се въведени нови научни знания, дейности и др. Разпределението на конкретните теми на учебното съдържание и очакваните резултати се съобразяват с възрастта и възможностите на учениците и с разпределението на учебните часове в утвърдените учебни планове за всяка от специалностите от професионалното направление.

Обучението по предмета се извършва във взаимовръзка с учебния предмет теория и методика на физическото възпитание и теория и методика на спортната тренировка, както и с други учебни предмети от отрасловата и специфичната подготовка за професията.

Обучението по учебния предмет се организира чрез активно включване на ученика, чрез проблемно поставяне и изясняване на учебното съдържание, чрез анализиране на данни и изготвяне на задания.

Обучението се провежда като теоретични уроци за нови знания и занимания с практическа насоченост.

II. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНОТО ВРЕМЕ

Общ брой часове за учебния предмет в XII клас:

I учебен срок: 18 учебни седмици x 1 учебен час	= 18 учебни часа
II учебен срок: 13 учебни седмици x 2 учебни учебни часа	= 26 учебни учебни часа
Общо учебни часове	= 44 учебни часа

III. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

РАЗДЕЛ (МОДУЛ) I - Общи основи на педагогиката - 6 учебни часа

- 1. Тема** Педагогиката като наука - 2 учебни часа.
- 2. Тема** Методи на научно-педагогическото изследване - 2 учебни часа.
- 3. Тема** Развитие на личността. Фактори на развитието - 2 учебни часа.

РАЗДЕЛ (МОДУЛ) II - Теория на възпитанието – 18 учебни учебни часа

- 1. Тема** Научен статут на теорията на възпитанието - 1 учебен час.
- 2. Тема** Методология на теорията на възпитанието - 1 учебен час.
- 3. Тема** Възпитанието като социален феномен - 1 учебен час.
- 4. Тема** Хуманизмът, целостността и хармонията на човека – цел на възпитанието - 2 учебни часа.

- 5. Тема** Същност, структура и съдържание на възпитателния процес - 1 учебен час.
- 6. Тема** Принципи на възпитанието - 1 учебен час.
- 7. Тема** Методи на възпитание. Педагогически технологии - 2 учебни часа.
- 8. Тема** Форми на възпитание - 1 учебен час.
- 9. Тема** Интелектуално възпитание и развитие – 1 учебен час.
- 10. Тема** Нравствено възпитание и развитие - 1 учебен час.
- 11. Тема** Естетическо възпитание и развитие - 1 учебен час.
- 12. Тема** Трудово възпитание - 1 учебен час.
- 13. Тема** Физическо и здравно възпитание и развитие - 2 учебни часа.
- 14. Тема** Екологично и полово възпитание и развитие - 1 учебен час.
- 15. Тема** Система и фактори на възпитание - 1 учебен час.

РАЗДЕЛ (МОДУЛ) III - Теория на обучението (дидактика) - 20 учебни учебни часа

- 1. Тема** Кратка история на възникването на дидактическата наука. История на възникването на българската дидактика – първи дидактици и техните трудове – 1 учебен час.
- 2. Тема** Научен статут на дидактиката – 1 учебен час.
- 3. Тема** Процес на обучение - същност, бинарен характер. Модели на процеса на обучение. Класически структури – сократова, хербартова, кибернетична, дидактико-психологическа - 2 учебни часа.
- 4. Тема** Обучението като социален феномен и обект на изследване от дидактиката.
- 5. Тема** Същност на обучението - основни характеристики и функции - 2 учебни часа.
- 6. Тема** Същност на ученето. Теории за ученето. Видове учене. Стиллове на учене - 2 учебни часа.
- 7. Тема** Същност на преподаването. Детерминанти. Функции. Етапи. Стиллове на преподаване - 2 учебни часа.
- 8. Тема** Институционализация на обучението. Системи за организация на обучението - индивидуални и колективни, други класни системи.
- 9. Тема** Училище – характеристика, типове, признаци на доброто училище - 2 учебни часа.
- 10. Тема** Класически принципи на обучението - за нагледност, достъпност, активност, системност, съзнателност, за трайност на знанията и уменията, индивидуален подход - 2 учебни часа.

- 11. Тема** Методи на обучение - за устна комуникация – монологични и диалогични методи; за работа с книгата; за изследване на действителността; за практическа дейност; подражателни методи - 2 учебни часа.
- 12. Тема** Урок – същност, основни характеристики и противоречия. Общи изисквания. Структура на урока - 2 учебни часа.
- 13. Тема** Индивидуализация и диференциация. Типични индивидуални особености, значими за обучението. Видове диференциация. Самостоятелна работа на учениците - същност, видове, ефективност - 2 учебни часа.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

След завършване на обучението учениците трябва да

знаят:

- актуалните тенденции и проблеми на педагогиката – теорията на възпитанието и спортната педагогика, в зависимост от съответния вид спорт в световен, континентален и национален аспект;

- държавни документи за съдържанието на образованието – учебен план, учебна програма, учебници и учебни помагала. Структура на учебниците. Критерии за оценяване на учебното съдържание;

- да познават и прилагат класическите принципи на обучението - за нагледност, достъпност, активност, системност, съзнателност, за трайност на знанията и уменията, индивидуален подход;

- да познават и прилагат методите на обучение - за устна комуникация – монологични и диалогични методи; за работа с книгата; за изследване на действителността; за практическа дейност; подражателни методи.

могат:

- да прилагат основните закономерности и принципи на спортната тренировка на съответния вид спорт, избран от ученика в конкретни ситуации, от позициите на педагогиката;

- да участват в екип за изработване на възпитателни и образователни програми и спортнопедагогически иновации в сферата на съответния вид спорт, избран от ученика.

V. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ – РАБОТНА ГРУПА В СЪСТАВ:

Проф. д.п.н. Малчо Малчев, хоноруван преподавател в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски”;

Проф. Лейла Крайджикова, преподавател в Национална спортна академия „В. Левски”;

Проф. Майя Николова, преподавател в Национална спортна академия „В. Левски”;

Проф. д-р Петър Банков, хоноруван преподавател, Катедра "Мениджмънт на спорта" в НСА "Васил Левски";

Доц. д-р Диана Димитрова, преподавател в Национална спортна академия „В. Левски”;

Доц. Люба Андреева, преподавател в Национална спортна академия „В. Левски”;

Доц. д-р Велизар Михайлов, преподавател в Национална спортна академия „В. Левски”;

Доц. д-р Юлиян Карабиберов, преподавател в Национална спортна академия „В. Левски”;

Любка Алипиева, главен експерт в МОН;

Мария Дочкова, учител в 166 СУ „В. Левски” - гр. София;

Георги Стоичков, учител и пом. директор по спортна подготовка в 166 СУ „В. Левски” - гр. София.

VI. ЛИТЕРАТУРА

1. Адлер, А. Възпитание на децата. С., 1998.
2. Андреев, М. Образование и общество. Педагогическа социология. С., 1998.
3. Андреев, М. Процесът на обучението. С., 2001.
4. Аргайл, М., М. Хендерсън. Анатомия на човешките отношения. С., 1989.
5. Белова, М., Бояджиева, Н., Димитрова, Г., Сапунджиева, Кл. Теоретични основи на възпитанието. С., 1997.
6. Беспалко, В. П. Основи на теорията на педагогическите системи. С., 1982.
7. Бижков, Г. Реформаторска педагогика. С., 2001.
8. Бояджиева Н. Възпитание чрез изкуството. С., 1994.
9. Бояджиева, Н. Основи на възпитанието. С., 1993.
10. Делор, Ж. Образованието-скритото съкровище. ЮНЕСКО, 1995.
11. Димитров, Л. (съст.), Антология по теория на възпитанието. С., 1997.
12. Димитров, Л. (ред. и съст.), Теория на възпитанието. С., 1994.
13. Добсън, Дж. Смелостта да възпитаваш. С., 1995.
14. Дубинин, Н. Какво е човекът. С., 1985.
15. Здравчев, Л., Паспаланов, Ив. Как се създават таланти. С., 1985.
16. Кант, Им. Спорът на факултетите. Педагогика. С., 1994.

17. Кант, Им. Антропология от прагматично гледище. С., 1992.
18. Милева, Ел. Педагогика на физическото възпитание и спорта. С., 2012.
19. Пенева, Б. Епистемологични проблеми на обучението в движения. Лекции по методика на обучение в движения. С., 2009.
20. Пенева, Б. Училищното физическо образование и спорт в Европа – състояние и тенденции в началото на XXI век. С., 2011.
21. Плакроуз, Х. Училището - място за деца. С., 1992.
22. Пиръов, Г. Личност и възпитание. С., 1995.
23. Радев, Пл. Педагогика. Пл., 2001.
24. Рангелова, Е. Методика на възпитателната дейност в училище. Делфи издат, 2000.
25. Димитров, Л. Теория на възпитанието. С., 2005.
26. Теяр де Шарден, П. Човешкият феномен. С., 1994.
27. Тофлър, Ал. Шок от бъдещето. С., 1992.
28. Хербарт, Й. Избрани педагогически произведения. С., 1990.
29. Цветков, Д. Основи на педагогиката. Философия на образованието. С., 1995.
30. Чернев, С., Белова, М., Кочетов, А. Педагогически основи на самовъзпитанието. С., 1988.
31. Чавдарова- Костова, С. Интелект и възпитание. С., 2001.
32. Чакърров, Н. Педагогиката като наука. С., 1980.
33. Шапиро, Л. Как да възпитаваме дете с висок емоционален коефициент. С., 1999.